

УДК 551.594.12:636.083.3

**ПРО ВТІЛЕННЯ ІДЕЙ О.Д.ЧИЖЕВСЬКОГО З АЕРОНІЗАЦІЇ В
ТВАРИННИЦТВІ УКРАЇНИ**

М.М.ХРЕНОВ – д.в.н., професор

Ідея про позитивний вплив атмосферної іонізації була вперше проголошена в 1915 році російським вченим О.Л.Чижевським. У своїх працях (1927-1928 рр.) він упевнено доводить, що багаточисленні функціональні та органічні порушення в життєдіяльності та розвитку біологічних систем від окремих організмів до популяцій угруповань обумовлюється комплексом змін фізичних процесів на Сонці.

Своїми дослідженнями О.Л.Чижевецький розширив представлення про умови існування життя на Землі, науково доводячи наявність постійно діючих зв'язків біосфери з космічними факторами, включаючи в поняття "зовнішнє середовище" віднині й космічний простір. Постановка проблеми "Сонце – біосфера" вже на початку 20-х років важлива заслуга вченого.

Одним з таких досліджень вченого є вивчення біологічної дії уніпопулярних факторів на мікроорганізми, рослини, тварини та людину. Він розробляє теорію органічного електрообміну.

У мене в 1961 році була можливість спілкуватись з професором О.Л.Чижевським. Це було із Москві. Він дуже чарівний, високої культури, інтелекту та ерудиції вчений.

На Україні нами першими в 1961 році розпочато роботу по вивченню аеронізації тваринництва та ветеринарії. Проведені дослідження природної іонізації повітря в нашому південному регіоні, її сезонна та добова динаміка.

Аерогенний спектр, як показали спостереження, в нас не поступає кращим у біокліматичному відношенні місцевості Ялти, Сочі, П'ятигорська, Алма-Ати, підгір'я Алтаю та іншим.

Об'єктом дослідження в області тваринництва є молочне скотарство. Тут нами вивчена природна аеронізація в приміщеннях для корів різного топу. Встановлений зв'язок і з параметрами мікроклімату та будівельними матеріалами корівників. Високий рівень іонізації повітря відрізняється в приміщеннях із соломою.

Велика питома вага наших досліджень присвячена вивченню впливу штучної аеронізації на організми корів та їх продуктивність. Іонізоване повітря у відповідній концентрації та режимі благотворно сприяв на стан здоров'я, молочну продуктивність, якість молока, високопродуктивну можливість корів та отримання приплоду з ве-

лікої живої маси та його стійкість до токсичної депресії. Аеронізація разом із .прямим біологічним впливом сприяє побічному впливу на організми корів шляхом вивчення санітарно-гігієнічного стану дослідження повітря, які були проведені мною в молочному скотарстві. А далі цю роботу продовжили мої аспіранти Чернихін О.В. і Прокопенко П. С. Чернихін О.В. провів протягом 1983-86 рр. більш глибоке дослідження, дав зоогігієнічне та біологічне обґрунтування використання штучної аеронізації для лактуючих корів в умовах промислової технології виробництва молока, використавши в роботі комплексне дослідження. Ним встановлений характер впливу легких негативних аерорайонів на показники неспецифічної резистентції лактуючих корів, адаптаційні можливості та рівень продуктивності.

Отримані нові дані про механізм реалізації біологічних ефектів іонізованого повітря, більш ширше виявлено характерного впливу на формування параметрів мікроклімату в тваринницьких приміщеннях.

Дослідження Прокопенко П.С. (1982-1987 рр.) були присвячені вивченню впливу аеронізації на репродуктивні функції корів, виявивши при ньому благотворний вплив її протягом отелення, родового та післяродового відновлюваного процесів скорочення сервіс-періоду, індексу запліднення та підвищення виходу телят.

Об'єктом подальших наших досліджень в області аеронізації є біологічна промисловість. У цьому плані робота виконувалася на Херсонській біофабриці на коняках-продуцентах. Під час роботи був використаний великий комплекс зоогігієнічних, клініко-фізіологічних, біохімічних та імунологічних досліджень. Вони були направлені .на з'ясування характеру адаптаційного та захисного пристосування реактивності продуцентів, фактори, які обумовлюють якість і кількість сивороточних препаратів. Оригінальністю наших досліджень стало вивчення процесу відновлення крові після її взяття з використанням відносних та абсолютних тестів крові. Іонізоване повітря, як показали результати досліджень, в значній мірі .покрощує санітарно-гігієнічний стан повітряного середовища приміщень, благотворно впливає на склад та ренегативні властивості крові, підвищує неспецифічну та специфічну реактивності організму. Все це дає можливість підвищити коефіцієнт використання продуцентів властивості сивороточних препаратів при зниженні їх собівартості.

Роботі з процентами передували дослідження по вивченню впливу аеронізації на організм коней, які проводилися мною в учго-спі "Приозерне". Включення в технологічний процес вирощування товарної норки штучною аеронізацією, робота проводилася аспіранткою Койковою І.М у Нижньо-дніпровському звіргоспі, сприяє пози-

тивному впливу на приріст їх живої маси, проявлення дружньої лийки, якість та товарність шкур, а також на високопродуктивну можливість норок.

На інкубаторсько-птахівничому підприємстві "Чорнобаївське" Гуменна І.М. провела серію дослідів з використанням аеронізації при інкубації качиних яєць (1983-1986 рр.). Збагачення повітря інкубаторів легкими негативними аеронами в процесі інкубації в оптимальному режимі поліпшує ембріональний розвиток каченят та виплоджування яєць, а також мікроклімат у інкубаторі. Все це дозволяє скоротити період інкубації та отримати більш кондиційний молодняк.

Позитивні результати використання аеронізації отримані й при інкубації куриних яєць. Цю роботу проведені І.В.Льовкіною (1987р) в цьому ж господарстві.

Надані матеріали опубліковані в спеціальних журналах, праця інституту, міжвузівських збірниках, тезах наукових конференцій, симпозіумах, з'їздах та міжнародних конгресах.

Із завершенням цих робіт було видано відповідні методичні вказівки та рекомендації з використання аеронізації у відповідних галузях тваринництва.

УДК 591.414:591.471.34

МОРФОЛОГІЯ ВЕН ТА ІХ КЛАПАНІВ ГРУДНИХ КІНЦІВОК У ТВАРИН З РІЗНИМ СПОСОБОМ ОПОРИ

А.В.КОМАРОВ – професор, Херсонський ДАУ

До задач сучасної морфології входить розкриття закономірностей видової, порідної вікової та порівняльної анатомії тварин. Якщо венам людини присвячено ряд унікальних та фундаментальних досліджень В.А.Вальдмана, В.Н.Ванкова, Б.А.Долго-Сабурова та інших, то венозна система тварин до нього часу досліджена недостатньо. Як відомо, кінцівки сучасних чотириногих тварин у процесі еволюції пройшли етапи стопоходіння, пальцьоходіння та копитоходіння. На шляху становлення кінцівок від стопо- через пальцьо- до копитоходіння А.Ф.Клімовим, П.А.Глаголевим, Е.Г.Кас'яненко, М.І.Лебедевим, С.І.Манзієм та іншими виявленні цінні дані про морфологію кісток, зв'язок та м'язів. Однак вени та їх клапани грудних кінцівок у тварин з різним способом опори ще мало вивчені.